

Miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö: Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. Inriktningen är att miljö kvalitetsmålet ska nås inom en generation.

Denna checklista ska underlätta arbetet med att göra detaljplaner som bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen. Detaljplanen kan inte sörja för att alla delar i det hållbara samhället kommer på plats. Däremot ska den bidra till en struktur där det är möjligt att uppfylla målen för en långsiktigt hållbar utveckling. En analys från ett generationsperspektiv av miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö speglar även detaljplanens inverkan på övriga miljö kvalitetsmål.

Miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö innebär i ett generationsperspektiv för Jönköpings län	Detaljplanen...			Kommentarer
	bidrar positivt eller negativt i form av:	ger ingen negativ påverkan förutsatt att:	bidrar positivt förutsatt att:	
a. Den bebyggda miljön ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur så att alla människor ges möjlighet till ett rikt och utvecklande liv och så att omfattningen av människors dagliga transporter kan minskas.				Från denna synpunkt är en blandad, och i vissa fall tät bebyggelsestruktur positiv. Förhållningssättet kan i vissa fall stå i konflikt med enskilda miljöskyddsaspekter, exempelvis vedertagna skyddsavstånd i samhällsplaneringen. Glöm inte bort att tillgänglighet, trygghet, delaktighet och påverkan är givna delar av frågeställningen. Delaktighet avser såväl deltagande i planprocessen som i vilken mån boendemiljön i sig ger förutsättningar delaktighet för invånarna.
b. Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap med särskilda värden värnas och utvecklas.				På vilket sätt respekteras äldre livsmönster och bebyggelsestrukturer i planen? Detta sker vanligen genom skydds- och varsamhetsbestämmelser. Det är också viktigt att förhålla sig till vilka kvaliteter som det nya kan tillföra kulturarvet.
c. En långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur utvecklas, både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse.				Bebyggelsestrukturen har en större påverkan på människors livstil och miljöpåverkan än vad man oftast tänker på. Det långsiktigt hållbara håller en väl fungerande funktion långt fram i tiden, både avseende människors trivsel, byggnadernas energieffektivitet och förutsättningar för miljöanpassade transportval. Är bebyggelsen lämpligt lokaliserad om de yttre förutsättningarna ändras? Ligger bebyggelsen till exempel i ett översvämningskänsligt område och olämpligt om vi får klimatförändringar?
d. Förutsättningarna för boende på landsbygden är goda och ekologiskt hållbara. (Regionalt)				Målet har formulerats utifrån viljan att vidmakthålla och utveckla en levande landsbygd. Samtidigt innebär landsbygdens boende idag ofta en högre miljöbelastning från transporter. Därför är det viktigt att se till möjligheter för närhet till kollektivtrafik, servicestruktur och gynnsam bebyggelsestruktur. Miljöpåverkan från transporter kan också mildras genom satsningar på förnybara drivmedel och invånarnas val av livsstil. Förutsättningarna är ofta goda på landsbygden för småskaliga lösningar med liten miljöpåverkan. En genomtänkt kommunal strategi för hur boende på landsbygden ska utvecklas underlättar bedömningen av planeringsförutsättningarna.
e. Boende- och fritidsmiljön, samt så långt möjligt arbetsmiljön, uppfyller samhällets krav på gestaltning, frihet från buller, tillgång till solljus, rent vatten och ren luft.				Målet syftar till en livsmiljö med högre kvalitéer än vad som kan uppnås genom de krav som dagens normer ställer. Finns det störningar som kan minskas med god planering oberoende av vilka krav som kan ställas i dagsläget?
f. Natur- och grönområden med närhet till bebyggelsen och med god tillgänglighet värnas så att behovet av lek, rekreation, lokal odling samt ett hälsosamt klimat kan tillgodoseas.				I den enskilda detaljplanen kan man väga behovet av grönytor, men målet syftar till att detaljplaneområdet sätts in i ett större sammanhang där en gröstrukturplan är ett bra verktyg. Om grönområden tas i anspråk, hur kan detta i så fall kompenseras? Hur tar man sig till närmaste grönområde? Saknar kommunen en gröstrukturplan bör man göra en analys av gröstrukturen i ett större närområde. Genomförande av kompensationsåtgärder är möjliga att skriva in i exploateringsavtal.
g. Den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas.				Förutom att tänka på bevarande i detaljplaner bör frågan ställas hur den biologiska mångfalden kan utvecklas. Kompensationsåtgärder kan användas inte bara som nödåtgärd för att lösa en konflikt när höga värden hotas utan även mer regelmässigt för att utveckla den gröna strukturen. Fragmentering, gröna korridorer och nyskapande av miljöer, till exempel dagvattendammar, är viktiga frågor. Även parkmark och villaträdgårdar kan vara viktiga för biologisk mångfald. En gröstrukturplan för kommunen ett bra planeringsunderlag.
h. Transporter och transportanläggningar lokaliseras och utformas så att skadliga intrång i stads- eller naturmiljön begränsas och så att de inte utgör hälso- eller säkerhetsrisker eller i övrigt är störande för miljön.				Transporter till och från planområdet ska tydligt ingå i bedömningen av planens miljöpåverkan.
i. Miljöanpassade kollektivtrafiksystem av god kvalitet finns tillgängliga och förutsättningarna för säker gång- och cykeltrafik är goda.				Detaljplanen bör bidra till en struktur som gynnar kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik. För att detta ska fungera måste även andra planer påverkas, till exempel investeringsplan för GC-vägar. En spridd bebyggelsestruktur försämrar möjligheterna till en miljöanpassad kollektivtrafik. Det bör vara lika självklart att lösa kollektivtrafik och GC-trafik till ett område som biltrafik.
j. Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, bullerstörningar, skadliga radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.				Luft och buller har redan tagits upp under punkt e. Övriga delar kan beskrivas här.
k. Mark- och vattenområden är fria från gifter, skadliga ämnen och andra föroreningar.				Vid efterbehandling av förorenad mark ska saneringsnivåer fullt ut följa den markanvändning som planen anger. Risken för nya föroreningar minimeras.
l. Användningen av energi, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och främst förnybara energikällor används.				Många åtgärder som har med ekologiskt byggande att göra passar in här. Frågor som direkt kan lösas i detaljplan är till exempel lokalt omhändertagande av dagvatten och ytor för sol- och vindenergi samt husens placering och riktning i landskapet. Andra exempel kan inte direkt regleras i detaljplan såsom husens energiförbrukning och fjärrvärmeanslutning. De frågorna kan lösas i exploateringsavtal som görs synligt i detaljplanens genomförandebeskrivning.
o. Naturgrusavlagringar med stort värde för dricksvattenförsörjningen och för natur- och kulturlandskapet bevaras.				Detta är viktigt att säkerställa i detaljplaner.
m. Andelen förnybar energi har ökat och skall på sikt svara för den huvudsakliga energitillförseln.				Målsättningen poängterar behovet av energiomställning, vilket innebär att den byggda strukturen som en detaljplan ska reglera måste kunna klara en sådan förändring. Det kräver också planläggning för nya typer av energikällor.
Övriga delar av generationsmålet som detaljplaner normalt inte berör.				
n. Naturgrus nyttjas endast när ersättningsmaterial inte kan komma i fråga med hänsyn till användningsområdet.				Detta är en hushållningsaspekt som snarare löses i entreprenörsrelationen.
p. Den totala mängden avfall och avfallens farlighet minskar.				Detta är en viktig fråga som dock inte regleras i detaljplan.
q. Avfall och restprodukter sorteras så att de kan behandlas efter sina egenskaper och återföras i kretsloppet i ett balanserat samspel mellan bebyggelsen och dess omgivning.				Bebyggelsen ska ha en sådan struktur och utformning att avfall kan sorteras och tas om hand. En viktig del av målet är att näringen i avfallet kan återföras till jordbruksmarken utan att förorenas. En vision kan vara bebyggelse med ursinseparerande toalettssystem och lokal biogasproduktion.